

Издавателство „Булвест 2000“ предлага чрез в. „Стандарт“ примерен тест по български език и литература, съобразен с учебно-изпитната програма за кандидатстване след 7-ми клас. Тестът е част от книгата „Български език и литература - подготовка за изпит след 7 клас. Тестови задачи. Преразказ на непознат текст“. Авторите на помагалото са създатели на учебници по български език и литература по новата учебна програма: проф. Кирил Димчев, проф. д-н Мария Герджикова, доц. д-р Ангел Петров, гл. ас. д-р Антония Радкова, ст. ас. Мая Падешка и базовата учителка на СУ „Св. Климент Охридски“ Олга Попова.

Прочетете текста и изпълнете задачи 1-7.

През 1950 година започва „дънковата революция“, благодарение на която дънките превземат света. Своята популярност дънките дължат на идолите: рокендрол изпълнителя Елвис Пресли и актьорите Джеймс Дийн и Марлон Брандо.

През 60-те години дънките стават част от гардероба на рокерите, хипитата и всички свободолюбиви млади хора - за всички тях носенето на дънки е форма на протест. Като резултат започва бързото нарастване на броя на фабриките, които шият дънки. През 1961 година дънките започват да се продават в Париж. Световната столица на модата скоро е последвана от Москва и страните от Източна Европа.

През 70-те години вече масово се носят дънки. Дизайнерите започват да създават собствени модели дънкови дрехи.

През 80-те години за първи път се появяват „варените“ дънки и започват експериментите с цветовата гама. Появяват се различни технологии за избелване и стържене на плата. Истинският бум на дънките става с появата на нови, нетрадиционни цветове.

(Из печата)

Посочете верния отговор.

1. Темата на текста е:

- а. Предназначението на дънковите дрехи
- б. Производството на дънки
- в. Дънките в модните колекции на френските дизайнери
- г. Историята на дънковите облекла

2. Предназначението на текста е :

- а. да се информира читателят за разпространението на дънковите облекла
- б. да се убеди читателят в качествата на дънковите облекла
- в. да се рекламират различни модели дънки
- г. да се опише технологията на производство на дънките

3. Ключови думи в текста са:

а. популярност, дънки, идоли	в. мода, дънки, модели
б. дънки, рокери, дизайнери	г. млади хора, технология, дънки

4. Кое твърдение е вярно според текста?

- а. Своята популярност дънките дължат на оригинални дизайнерски модели.
- б. Масовото носене на дънки започва през 60-те години.
- в. За младите хора носенето на дънки е форма на протест.
- г. Първите избелени дънки се появяват през 70-те години.

5. Изреченията През 1961 година дънките започват да се продават в Париж. Световната столица на модата скоро е последвана от Москва и страните от Източна Европа се свързват чрез:

- а. лично местоимение
- б. контекстов синоним
- в. лексикално повторение
- г. наречие

6. В изречението „Своята популярност дънките дължат на идоли: рокендрол изпълнителя Елвис Пресли и актьорите Джеймс Дийн и Марлон Брандо” думата идол може да бъде заменена със:

- а. герой
- б. кумир
- в. месия
- г. божество

7. Текстът може да бъде продължен с изречението:

- а. В Америка дънките струват от 25 до 200 долара.
- б. Цветовете се делят на две основни групи: топли и студени.
- в. Днес дънките продължават да бъдат една от най-предпочитаните дрехи и от стари, и от млади.
- г. Купете си най-новия модел дънки!

При коя от двойките думи (задачи 8 - 12) има отношение както при двойката?

8. кибрит - запалка

- а. черга - килим
- б. четка - тупалка
- в. гребен - шнола
- г. риза - вратовръзка

9. шипка - храст

- а. монета - банкнота
- б. ябълка - дърво
- в. планина - равнина
- г. извор - поток

12. чубрица - подправка

- а. лайка - лавандула
- б. заек - катерица
- в. сом - щука
- г. гущер - земноводно

10. шапка - каскет

- а. ръкавица - обувка
- б. заек - лисица
- в. плод - кайсия
- г. картоф - домати

11. вино - бъчва

- а. мелница - воденица
- б. канал - водопровод
- в. буркан - дамаджана
- г. мляко - бутилка

Кой от изразите (задачи 13-14) е синоним на посочената дума?

13. компромис

- а. отстъпка
- б. прошка
- в. съгласие
- г. съдействие

14. мания

- а. пристрастеност
- б. търсене
- в. илюзия
- г. копнеж

Какво означават фразеологичните съчетания (задачи 15-17)?

15. крокодилски сълзи

а. силен плач	в. сподавени сълзи
б. лицемерно съжаление	г. сълзи през смях

16. пирова победа

- а. предварително предопределена победа
- б. победа над слаб противник
- в. победа с цената на огромни жертви
- г. безапелационна победа

17. забивам нож в гърба на някого

Запишете отговора с думи.

.....

В кой ред (задачи 18.-19.) има правописна грешка?

18.

- а. искрен съвет
- б. исполински ръст
- в. истински герой
- г. искълчен крак

19.

- а. тичал
- б. лъскал
- в. пекал
- г. лъгал

20. В коя от подчертаните думи има правописна грешка?

Авторът (а) проявява осведоменост (б) по въпросите на съвремената (в) ни музикална култура (г).

21. В кой ред писането на думата се подчинява на изискванията на фонетичния правописен принцип?

а. зарасна	в. представям
б. щъркел	г. щедростта

22. В кой ред няма правописна грешка?

а. вдъхновенна	в. дълбинна
б. ведомственна	г. възвишенна

23. В коя от подчертаните думи няма правописна грешка?

Отзивчивостта (1) е неино (2) особено (3) ценно (4) качество.

24. В кой ред грешката се дължи на несъобразяване с изисквания на морфологичния правописен принцип?

а. търпяли	в. четът
б. възстаник	г. зглобявам

25. В кой ред има пунктуационна грешка?

- а. Нека да говорят каквото си искат, аз нали съм си свършил работата!
- б. Нека да говорят, каквото си искат. Аз нали съм си свършил работата!
- в. Нека да говорят каквото си искат! Аз нали съм си свършил работата!
- г. Нека да говорят каквото си искат - аз нали съм си свършил работата!

26. В кой ред няма пунктуационна грешка?

- а. Той не почива, дори когато е преуморен.
- б. Той не почива дори когато е преуморен.
- в. Той не почива дори, когато е преуморен.
- г. Дори когато е преуморен той не почива.

27. Колко запетаи са пропуснати в изречението? Запишете отговора с думи.

Всяка сутрин Белчо ставаше отърсваше се от сламата облизваше си натръпналите от лежане места излизаше изпод сайванта и тръгваше към реката да пие вода.

.....

28. В кой ред грешката е в пунктуацията на обособената част?

а. Всяка сутрин щом се разсъмне двата гарвана долитаха в горния край на градчето.

б. Момчето имаше голяма шейна цялата от лакирано дърво.

в. Първи мореплавателите доказаха че земята има кълбовидна форма.

г. В този контекст думата подвиг се свързва с идеята за сътворяване.

29. В кой ред грешката е пунктуационна?

а. Младежкият и националният отбори се представиха убедително на срещите.

б. Набързо зглобиха частите на играчката.

в. Той както очаквах беше забравил за обещанието.

г. Публикувана бе наредбата на Министерство на образованието и науката.

30. В кой ред не е спазено пунктуационното правило, различно от правилото, нарушено в останалите редове?

а. Чакаше ги дядо Стефан най-старият жител на селото.

б. Любимата му играчка направена от плат беше като жива.

в. Моят брат десетгодишният Иван завърши учебната година с отличие.

г. Често се пренебрегва фактът че когато създава много от разказите си Елин Пелин изпитва силно влияние от Библията.

31. В кой от редовете писането на удивителна се определя от правило, различно от използваните в останалите редове правила за писане на този препинателен знак?

а. Душата ми е стон! Душата ми е зов! (П. Яворов)

б. Ще взема един камък и бух! в прозореца. (Й. Йовков)

в. Моя страна! Моя прекрасна страна! (Н. Вапцаров)

г. Какъв юнак! Какъв хубавец! (Й. Йовков)

32. Кое е невярното твърдение?

Особености на художествения текст са:

а. оказване на въздействие върху чувствата и въображението на читателя

б. употреба на средства за изразяване на еднозначност и абстрактност на изказа

в. ярко изразена естетическа функция на текста, осъществявана чрез присъствието на художествени образи

г. засилена употреба на експресивни езикови средства за постигане на образност и емоционалност

33. Кое е вярното твърдение?

Разликата в смисъла на изреченията:

- 1) *Стефан ня в училищния хор.*
- 2) Стефан пееше в училищния хор.

се дължи на разлика във:

а. спрежението на глаголите	в. залога на глаголите
б. времето на глаголите	г. наклонението на глаголите

34. Когато говорещото лице съобщава за действието по думите на друго лице и изразява несвидетелско отношение към извършваното действие, глаголните форми в изречението са във:

а. повелително наклонение	в. изявително наклонение
б. условно наклонение	г. преизказно наклонение

35. Кое е вярното твърдение?

Правилата на българския правопис са изградени върху:

- а. нормативното произнасяне на думите в речта
- б. спазването на съществуващите правописни принципи
- в. синтактичната служба на думите в изречението
- г. начините за свързване на изреченията в текста

36. По какво Николчо в повестта на Любен Каравелов „Маминото дете“ прилича на своите родители?

- а) по отношението към парите
- б) по начина на живот
- в) по отношението към околните
- г) по външността

37. Посочете невярното твърдение.

В стихотворението „На прощаване“ от Христо Ботев:

- а) Лирическият герой е свободолюбива личност и не може да се примири с робството в родината си.
- б) Младият българин споделя с майка си най-съкровени мисли и чувства, защото не само го е родила, но го е научила да обича страстно и да мрази силно.
- в) Ботевият герой предпочита да живее в чужбина, защото там се чувства свободен.
- г) Бунтовникът предпочита достойната юнашка смърт пред недостойния живот на роб.

38. Какво художествено средство е подчертаният израз? Запишете отговора с думи.

*„...та сърце, майко, не трае
да гледа турчин, че бесней
над бащино ми огнище...”*

.....

39. Кой герой изрича думите: „Народ без жертви не е народ“? Запишете отговора.

.....

40. Защо Македонски от повестта на Иван Вазов „Немили недраги“ рискува живота си, преминавайки през замръзалия Дунав?

а) Избирайки този опасен път до Русчук, Македонски доказва на другарите си, че не се страхува от смъртта.

б) Македонски е авантюрист и затова търси рисковани ситуации, в които да доказва качествата си.

в) Героят изпълнява отговорна мисия, от която зависи успехът на делото.

г) Похвалил се е на другарите си, че ще премине през замръзналата река.

41. Кое стихотворение се определя като ода?

а) Стихотворение, в което с патетичен тон се възхвалява героична личност, важно събитие и т.н.

б) Стихотворение, в което с патетичен тон се отрича нещо.

в) Стихотворение, в което се оплаква нещо.

г) Стихотворение, в което се осмива нещо.

42. С кое от следните твърдения не може да се продължи изречението: „Опълченците на Шипка“ и „Българският език“ ...

а) разкриват героичното минало на българския народ.

б) са оди.

в) разкриват различни образи на родното.

г) са творби на Иван Вазов

43. Посочете липсващата дума в следващия поетичен откъс.

*„има едно име, що вечно живей
и в нашта история кат легенда грей
едно име ... „*

а) антично, ново, голямо

б) ново, голямо, антично

в) голямо, антично, ново

г) антично, голямо, ново

44. Постройката, подреждането, взаимовръзката и взаимозависимостта между всички части на един текст се нарича:

а) мотив

в) композиция

б) план

г) преразказ

45. Кой от следните моменти може да се определи като кулминация в сюжета на разказа „Една българка“?

а) Срещата на Илийца с бунтовника.

б) Разговорът на Илийца с отец Евтимий.

в) Борбата на Илийца с кола.

г) Самоубийството на четника

46. Повествованието в пътеписа „До Чикаго и назад” се води в 1 л., ед. ч. - „аз-повествование”. В кой от посочените текстове също има „аз-повествование”?

- а) „Една българка”
- б) „По жицата”
- в) „Ангелинка”
- г) „Немили-недраги”

47. Кой израз не предава възхищението на повествователя пред красотата на Ниагара - чудната игра на природата?

- а) „... Дай боже всекиму да изпита такива блажени чувства, каквито изпитах аз... - когато блесна с всичкото си величие...това чудо на природата.”
- б) „... мене ме обхвана нервно вълнение и нетърпелива жажда...”
- в) „Ние въобще бяхме в този момент възплетено нетърпение, а пък известието, че плуваме с разкошния плаващ дворец, съвсем разстрои нервите ни.”
- г) „Не учудване, не възхищение, не! Едно безгранично благоговение бе отпечатано на лицата на всички.”

48. Коя е основната тема на разказа „Ангелинка”?

- а) Мечтите в планината
- б) Дългоочакваното писмо
- в) Очарованието на първата любов
- г) Необикновената красота на Ангелинка

49. Посочете невярното твърдение.

Защо Гунчо се обърква, прави паузи, когато казва: „На мене да остане, не вярвам, ама жени нали са...”?

- а) Не знае как да открие пред Моканина последната надежда, която им е останала.
- б) Чувства, че в очите на непознатия човек тази надежда може да изглежда нелепа.
- в) Сам разбира с разума си, че надеждата им е наивна, но я подхранва в сърцето си, защото тя е единствената.
- г) Напълно съзнава, че тази надежда е безсмислена.

50. Кое създава впечатлението за достоверност в разказа „По жицата” от Елин Пелин?

- а) Драмата на другоселците е представена чрез метафори и сравнения в авторовата реч.
- б) Драмата на другоселците е представена чрез директно изобразяване на нещата от автора.
- в) Драмата на другоселците е представена през очите на страничен наблюдател - Моканина.
- г) Драмата на другоселците е представена чрез пейзажа.

ОТГОВОРИ

1. г, 2. а, 3. в, 4. в, 5. б, 6. б, 7. в, 8. а, 9. б, 10. в, 11. г, 12. г, 13. а, 14. а, 15. б, 16. в, 17. нападам подло, 18. г, 19. в, 20. в, 21. а, 22. в, 23. г, 24. г, 25. б, 26. б, 27. три, 28. б, 29. в, 30. г, 31. б, 32. б, 33. б, 34. б, 35. б, 36. в, 37. в, 38. метонимия, 39. Странджата, 40. в, 41. а, 42. а, 43. б, 44. в, 45. в, 46. в, 47. б, 48. в, 49. г, 50. в